

Уводна реч

Пред вама је шести број *Књиженства, часописа* студије књижевности, рода и културе, покренутог у оквиру истраживачког пројекта *Књиженство, теорија и историја женске књижевности на српском језику до 1915. године*, који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Као и у претходном, и у овом броју је већина текстова у рубрици „Женска књижевност и култура” настала на основу излагања на конференцији *Шта је Књиженство?*, одржаној средином октобра 2015. на Филолошком факултету. У овом броју средишња рубриканашег часописа почиње радовима о поезији – од кретања у српској женској поезији после 1970. године, преко разматрања збирке *Тражим помиловање* Десанке Максимовић, до новог читања народне лирске, то јест, женске, поезије у потрази за моделима мушко-женских интеракција. Драма је тема наредна два рада – у једном је реч о хрватским драмским списатељицама и њиховом односу према телесности, док је други посвећен текстовима Милене Марковић као примерима „ишчашеног” жанра. Драмски сегмент закључен је текстом о женским идентитетима у филмовима Јасмиле Жбанић и Аиде Бегић. Следи својеврсни историјски део који се бави најпре женама у служби нације и војске у периоду од 1875. до 1918. године, потом утицајем Британки и њихових друштвених кругова на Доситеја и просветитељство у Србији. Текст о Дори Марсден и њеној уређивачкој политици повезује историјска истраживања са књижевним, управо као и рад у коме се разматрају везе Зофке Кведер и Јулке Хлапец Ђорђевић. Следи текст о Милицы Јанковић и аутобиографским аспектима њене прозе а потом и текст о прози Бобе Благојевић и мотиву преображаја. Закључни рад у овој рубрици враћа нас у садашњи тренутак јер говори о актуелном и веома признатом роману Јасминке Петровић о одрастању једне девојчице.

У овом броју разговарамо са Слободанком Пековић, научном саветницом у пензији Института за књижевност и уметност у Београду, ауторком и уредницом бројних издања о женској књижевности и периодици. Фрагмент предлога о пројекту истраживања женског доприноса српској књижевности, који је током седамдесетих година поднела Већу Института, основа је насловне странице овог броја. У којој мери овај предлог одговара садржинском аспекту пројекта *Књиженство* процените сами – текст у целини можете прочитати као илустрацију уз интервју.

Рубрика „Прикази” представља осам књига, од којих су седам нова издања, али је једна од тих књига заправо реинтерпретација ранијег истраживања. Први приказ посвећен је зборнику о народним песмама слепих певачица а другипојави покрета за еманципацију жена и феминизма у Краљевини Србији. Представљање успомена Делфе Иванић, оснивачице Кола српских сестара, и мемоара Јелене Скерлић Ћоровић, показује да су женски гласови из наше непосредне историје и те како самосвојни и значајни. Приказ најновије књиге Слободанке Пековић, о истраживањима женске периодике у Србији, повезује све рубрике овог броја. Иза њега следи текст о књизи Станиславе Бараћ о жанру женског портрета у српској периодици. Закључна два текста у овој рубрици обраћају се, сваки на свој начин, прошлости која је и даље делатна. Наиме, књига Марине Благојевић јесте реактуализација ауторкиног истраживања из осамдесетих година о друштвеном положају професионално успешних жена у Југославији, док закључни текст у овој рубрици говори о

књизи Зорице Јевремовић Мунитић из 2006. године. То је први у, надамо се, будућем низу приказа књига које нису имале заслужену рецепцију у тренутку када су се појавиле. Писати о њима управо у овој рубрици која подразумева аналитичност једнако као и сажетост није ни симболичан нити носталгичан гест, већ је то активистички и теоријски неопходан чин.

Рубрика „Догађаји” представља, поред дискусије у вези са поменутом књигом М. Благојевић, и два округла стола одржана 2016. године у организацији пројекта *Књиженство* Филолошког факултета Универзитета у Београду – априлски, о Јелени Димитријевић, и новембарски, о Јелици Беловић Бернациковској.

У нади да је овогодишњи број довољно опсежан и динамичан да буде уз вас свих 12 наредних месеци, срдечно вас поздрављамо.

Уредништво часописа *Књиженство*